

54

Hier bloeit iets moois, al is het op beton

In de Gentse Rabotwijk wonen Turkse mensen en Belgen in eenvoudige rij huizen, in een woonblok. Toen echter het bedrijf Alcatel in 2002 zijn deuren sloot en het gebouw tegen de vlakke ging, restte een uitgestrekte betonnen vlakte midden de woonwijk. Maar daar groeien nu groenten en bloeien bloemen, tot plezier en tot voeding vandewijk bewoners, die er elkaar ontmoeten. Halice Kefar (35) is een moderne Turkse vrouw, moeder van drie kinderen. Zij troont ons met zoon Anper graag mee

naar haar lapje grond van twee bij twee meter, één van de 166 miniperceeltjes, die samen een kleurrijke weelderige moestuin met bloemen vormen te midden van een immens leeg terrein. De voorbije dagen heeft ze zelfs vrij genomen om haar tuintje nog even te 'ontkruiden' - of dus het onkruid te wieden - voor de grote open dag. Ze toont mij trots haar tweede aanplant van ajuintjes, die stevig wortel hebben geschoten, de boontjes, ook de aardappel naast wat papaverplanten, met hun bollen zwanger van maanzaad. Op de achtergrond schiet de sla decimeters hoog op, maar alleen om er zaad van te nemen. Eerst heeft ze met haar gezin lekkere malse sla gegeten. En ja, het levert nogal wat op ze heeft achter haar eigen huis al eens een en ander geteeld. Ze kent dus het klappen van de zweep al wat. Het smaakt misschien niet echt beter dan wat je in de winkel koopt, weet ze, maar het is natuurlijk gratis en je hebt het ook zelf gekweekt. Ooit, vóór 1986, heeft ze in de tuin van

haar oom gewerkt, toen ze nog in het Centraal-Turkse Emirdag woonde, een landbouwstreek van waar ook Fatma komt, een heuse Turkse oma, compleet met blauwe bloemensjaal om haar hoofd en een wijde grijze mantel. Halice vertaalt Fatma's tuinverhaal. Haar vier vierkante meter is eivol: met krokante Turkse en malse Belgische sla, met papaverstengels, met peterselie, met een courgetteplant, een vreemde Turkse plant, een bonenstruik, enz. Een snuifje Turkije midden Belgische fauna op een minilapje Gentse grond. Oma Fatma straalt gewoon van trots en van voldoening. Of ik geen zin heb om eens hun land te komen bekijken, vraagt ze nog: 'Mijn zoon zal je graag eens rondleiden.' Coördinator Dimitri Vandenberghe getuigt dat deze ontmoetingspiek 'opportuniteiten' creëert, zelfs economisch: vrouwen begonnen bijvoorbeeld zelf gemaakte sjaals, en 'oya' (Turkse sieraden in textiel), onder elkaar te verkopen. Samen met vzw Rocsa wordt er nu een project opgezet in samenwerking

met verschillende textielkunstenaressen, steeds vertrekkend vanuit de sterktes van de mensen.

We wandelen verder langs een theekransje Thrkse dames naar de buurt van het perkje met sierkippen, konijntjes, cavia's en eendjes, waar Celestin Claeys zijn stekje heeft. Hij is net afgestudeerd als bio-ingenieur en was nadien in Guinee-Bissau (West-Afrika) al even actief. Zijn hofje heeft hij nog maar 2 maand bezaaid, maar het oogt keurig gepland: vooraan sla, met daartussen broccoliplanten die door duiven zijn aangevreten ('Even een netje spannen'). Een bonenstruik, in het midden warmoes of snijbiet, mooi in het gelid. Daarachter een aardappelzone en tegen de omheining nog Oost-Indische kers. Die is heel nuttig, weet onze ex-student: antibacterieel, met eetbare bloemen en een goede verschrikker. Zijn pastinaak raakte hij kwijt door de waterspuit van zijn overenthousiaste buur, maar inmiddels is

de lege zone alweer gevuld met worteltjes. Hij is een van de weinige Vlamingen, al troffen we ergens zowaar een poëtische tekst van Kopland: 'Jonge sla'. Maar hij vindt het initiatief leuk en zinnig: je kan zelf zaaien en je komt spontaan in contact met Turkse mensen, die een praatje komen slaan. En je ziet ook wat zij proberen en met welk succes. Wederzijdse bevruchting dus.

56

Cofi Banfu Ibrahim lijkt wel de ster van het veld, alvast de meest kleurrijke. Hij is Ghanees en heeft zijn eigen kijk op tuintjes en op de wereld. Hij wijst erop dat planten ruimte nodig hebben om te kunnen groeien, net als mensen, en trampelt intussen ter demonstratie om een ongezien dikke selderijbot heen. Op zijn grond heeft hij met takken een minizone afgebakend, waar hij de spinazie opkweekt voor hij die overbrengt. Verder zweert hij bij zijn compost en bij mest van zijn konijnen.

In elk geval: zijn oogst oogt indrukwekkend. Verderop op het terrein nog wat containers op het beton, er wordt ook gevoetbald voor de decoratief versierde schuttingen. Het theebronsje van de Turkse vrouwen is nog altijd aan de gang. Deze tuintjes zijn bronnen van voeding en plekken van ontmoeting. Een biotoop in de drukke stad.

